

Ochrana života znamená chrániť človeka aj v chorobe, odkázanosti a kríze

3.7.2026 - | Fórum života

Bratislava 3. júla 2026 - Fórum života pokračuje vo svojej dlhodobej advokačnej činnosti zameranej na ochranu ľudského života a dôstojnosti od počatia po prirodzenú smrť. V uplynulých dňoch otvorilo na dvoch odborných rokovaniach systémové otázky ochrany ľudí v chorobe, odkázanosti a životnej kríze.

Dňa 30. júna 2026 rokovala predsedníčka Fóra života Marcela Dobešová spolu s predsedníčkou Žilinského samosprávneho kraja Erikou Jurinovou s verejným ochrancom práv Róbertom Dobrovodským. Predmetom rokovania bola ochrana práv pacientov, neprehľadný systém poplatkov, nárok pacienta z verejného zdravotného poistenia, financovanie regionálnych nemocníc a dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

O deň neskôr sa Fórum života zúčastnilo stretnutia iniciatív a odborníkov pôsobiacich v charitatívnej, sociálnej, zdravotnej a ľudskoprávnej oblasti v rámci projektu **Poslovía nádeje - služba Cirkvi odkázaným na pomoc - spolu a zodpovedne**. Projekt vytvára priestor pre spoluprácu charít, diakónií, farností, cirkevných zborov, občianskych iniciatív, odborníkov a dobrovoľníkov, ktorí pomáhajú ľuďom v núdzi.

Obe stretnutia pomenovali podobný problém – štát síce deklaruje ochranu zraniteľných ľudí, ale náklady, praktické zabezpečenie a zodpovednosť často prenáša na samosprávy, rodiny, nemocnice, poskytovateľov sociálnych služieb, občianske organizácie, charity, diakonie a ďalšie miestne pomáhajúce spoločenstvá.

Pacient musí vedieť, na čo má nárok

Fórum života a Žilinský samosprávny kraj predložili verejnému ochrancovi práv podnet **Obnova dôvery vo verejné zdravotné poistenie**.

Požiadali ho, aby zvážil možnosti ústavnoprávneho preskúmania súčasného systému verejného zdravotného poistenia, priamych úhrad pacientov, nároku poistenca a financovania dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Pacient, ktorý zo zákona platí verejné zdravotné poistenie, často nevie, čo má zo svojho poistenia hrazené, za čo môže poskytovateľ požadovať poplatok a či poplatok nie je podmienkou prístupu k vyšetreniu. Rovnako nie je dostatočne zrozumiteľné, podľa akých pravidiel zdravotné poisťovne zazmluvňujú a financujú poskytovateľov a ako používajú zdroje z povinného zdravotného poistenia.

Verejný ochranca práv po rokovaní potvrdil, že neprehľadný systém poplatkov môže vytvárať bariéry v prístupe k zdravotnej starostlivosti najmä pre seniorov, ľudí so zdravotným znevýhodnením, chronicky chorých a ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

„Pacient nie je bežný zákazník na trhu. Je človekom v zraniteľnosti a nositeľom základného práva. Ak občan platí zdravotné poistenie povinne, musí vedieť, akú starostlivosť zaň dostane a ako sa môže svojho nároku domáhať,“ uviedla predsedníčka Fóra života Marcela Dobešová.

Súčasťou rokovania bolo aj financovanie regionálnych nemocníc. Ak úhrady zdravotných poisťovní nepokrývajú náklady starostlivosti potrebnej v regiónoch, dôsledky nenesie iba nemocnica alebo samosprávny kraj. Pacient ich pocíti v podobe dlhšieho čakania, obmedzenia služieb, odchodu personálu alebo horšej dostupnosti liečby.

Predsedníčka ŽSK Erika Jurinová zdôraznila, že dôveru vo verejné zdravotné poistenie možno obnoviť iba vtedy, ak bude systém zrozumiteľný, spravodlivý a dostupný pacientom v každom regióne.

Rovnaký problém v sociálnej oblasti

Na stretnutí „Poslovia nádeje“ sa diskutovalo o reforme financovania sociálnych služieb, postavení ambulantných a terénnych služieb, podpore rodín a lepšej spolupráci verejných, cirkevných a občianskych organizácií.

Účastníci pomenovali problémy, s ktorými sa Fórum života stretáva aj vo svojej praxi:

- nestabilné financovanie sociálnej a charitatívnej pomoci,
- závislosť služieb od krátkodobých projektov a dotácií,
- nedostatočné prepojenie zdravotnej, sociálnej, právnej a psychologickkej pomoci,
- preťažovanie rodín, ktoré musia nahrádzať nedostupné služby,
- neisté postavenie organizácií poskytujúcich základné poradenstvo a sprevádzanie.

Človek v núdzi pritom nerieši svoj život podľa kompetencií jednotlivých ministerstiev. Jeho sociálna situácia sa môže súčasne spájať so zdravotným stavom, stratou práce, bývaním, násilím, osamelosťou alebo rodinnou krízou. Pomoc preto musí človeka vnímať ako celok.

Fórum života spolu s členskými a partnerskými organizáciami vytvára **Sieť pomoci**, ktorá prepája ľudí v kríze s odbornými službami, poradenstvom, dobrovoľníkmi a materiálnou pomocou.

Prvý kontakt, základné sociálne poradenstvo, prepájanie služieb, terénnu pomoc a sprevádzanie však mnohé organizácie poskytujú iba vďaka časovo obmedzeným dotáciám.

„Pomoc človeku v kríze sa nedá zapínať a vypínať podľa toho, či organizácia práve získala grant. Človek potrebuje istotu, že pomoc bude dostupná aj zajtra, nielen dovtedy, kým trvá projekt,“ zdôraznila Marcela Dobešová.

Čo Fórum života presadzuje

Fórum života bude vo svojej advokačnej činnosti presadzovať najmä:

- jasný a vymáhateľný nárok pacienta z verejného zdravotného poistenia,
- transparentné a spravodlivé financovanie zdravotnej starostlivosti,
- stabilné financovanie základného sociálneho poradenstva, terénnej a ambulantnej pomoci,
- podporu rodín starajúcich sa o chorého, seniora alebo odkázaného človeka,
- transparentné dotačné pravidlá vrátane zverejnenia kritérií a odôvodnenia rozhodnutí,
- zabezpečenie primeraných zdrojov, ak štát prenáša povinnosti na samosprávy alebo ďalších poskytovateľov,
- hodnotenie verejných politík podľa toho, či človek dostal reálnu a dostupnú pomoc.

V zdravotníctve aj v sociálnej oblasti sa opakuje rovnaká otázka. Aký je konkrétny nárok človeka, kto

má pomoc zabezpečiť, kto ju zaplatí a kto nesie zodpovednosť za výsledok?

Ak tieto otázky zostanú bez odpovede, dôsledky znáša človek v zraniteľnosti.

Ochrana života ako verejný záväzok

Fórum života vníma ochranu ľudského života a dôstojnosti ako záväzok spoločnosti vo všetkých etapách života.

Ochrana života neznamená iba ochranu človeka pred narodením. Znamená aj ochranu tehotnej ženy, dieťaťa, rodiny v kríze, chorého, seniora, človeka so zdravotným znevýhodnením, chronicky chorého, odkázaného alebo zomierajúceho človeka.

„Nechceme, aby mimovládne organizácie nahrádzali štát. Chceme, aby štát, samosprávy, zdravotnícke a sociálne zariadenia, cirkevné a občianske organizácie dokázali spolupracovať ako partneri. Ak štát hovorí o ochrane života, dôstojnosti a solidarite, musí tieto hodnoty pretaviť do jasných pravidiel, spravodlivého financovania a dostupnej pomoci,“ uzavrela Marcela Dobešová.

<https://forumzivota.sk/ochrana-zivota-znamená-chronit-cloveka-aj-v-chorobe-odkazanosti-a-krize>